

Overschie Schaakt

september & oktober 2010

Afzender :

**Schaakgenootschap Overschie
p/a Gordelweg 226-G,
3039 GB Rotterdam**

Chinees Specialiteiten Restaurant

NEW CITY

又一村酒樓

Abtsweg 71 - 73
3042 GA Rotterdam
Tel. 010 - 4 15 82 41
Fax 010 - 4 62 65 76

Openingstijden
Maandag tot Zondag
van 12.00 - 22.00 uur
Woensdag van 16.00 - 22.00 uur
Dinsdag gesloten
(behalve op feestdagen)

Naast het vertrouwde Chinese
"à la carte" restaurant beschikken
wij ook over een Oriëntaals Fondue
en Grill restaurant.
In een aparte zaal in ons
restaurant kunt u aan speciale
tafels zelf uw gerechten bereiden

SCHEAKGENOOTSCHAP OVERSCHIE

ALGEMENE INFORMATIE	INHOUD	BLZ.
verenigingsavond : elke vrijdag van 20.00 tot 24.00 uur, jeugd vanaf 18.45 uur	Overschie 3 - ronde 2 (M. Degeling)	2
verenigingslokaal : Rodenburgstraat 59, 3043 TT Rotterdam telefoon 010 - 415 61 89	Potten - deel 1 (A. Everwijn)	7
postadres : Gordelweg 226-G, 3039 GB Rotterdam	Bouwmeester voorbij - deel 5 (R. Ruytenberg)	8
girekening : 6 9. 3 3. 8 9 t.n.v. Penningmeester SG Overschie	Een studie met drie uitslagen (W. Hajenius)	18
bankrekening : 254681018 t.n.v. Penningmeester SG Overschie	Laatste (Hans Ree)	20
contributie : Senioren € 85,00 per jaar Senioren 65+ € 56,70 per jaar Junioren € 56,70 per jaar Aspiranten € 42,50 per jaar Huisgenoten en dubbelleden 5% korting		
website SGO : http://www.xs4all.nl/~ochtmanh/sgo		
redactie clubblad : A. van Kempen hw.vankempen@telfort.nl tel 010-4623688 06-52112720		

BESTUUR

Voorzitter R.M. Duin	: Rotterdamse Rijkweg 64 3043 BM Rotterdam	010-4621733 r.m.duin@planet.nl
Vice-voorzitter R. Verbeek	: Prins Mauritsingel 76 C 3043 PJ Rotterdam	010-4158628 info@assurantiekantoorverbeek.nl
Secretaris A. van Kempen	: Gordelweg 226-g 3039 GB Rotterdam	010-4623688 / 06-52112720 hw.vankempen@telfort.nl
Penningmeester M. Degeling	: Joliotplaats 388 3069 TL Rotterdam	010-2867204 m.degeling@hetnet.nl
Wedstrijdleader E. Brandenburg	: Boerhavelaan 60-a 3112 LK Schiedam	010-4260548 erikb@kabelfoon.nl
Co-wedstrijdleader J. Smit	: Maskerbloemstraat 8 3053 EE Rotterdam	010-4209680 / 06-53223783 hansmit@kpnplanet.nl
Jeugdleader J. v/d Meer	: Burg. Baumannlaan 42 3043 AM Rotterdam	06-34927442 hupavs@hotmail.com
Comm. van mat. H. Doornheim	: Beeningerstraat 32-a 3042 TL Rotterdam	06-51966373 ild@worldonline.nl

EXTERNE COMPETITIE

Overschie-3, Ronde-2.

Overschie-3 op koers.

Ook in de 2^e ronde won het team, nu van het 2^e team van Barendrecht en wel met 5½-2½; dan mag je toch concluderen dat het team op koers ligt. Of dat een ramkoers is zal nog moeten blijken. In de voorgaande ronde moest dit Barendrechtse team aantreden tegen Dordrecht-4 en dat bekwam ze slecht; over een 7½-½ nederlaag schrijf je natuurlijk niet naar huis. En Messemaker-4, dat wij in de eerste ronde klopten, won nu met 6½-1½ van Lombardijen. Mogelijk dat we onze koers nog moeten fine tunen maar er staan 4 wedstrijdpunten op ons conto en dat is lekker.

Al na een uurtje werd duidelijk dat Overschie-3 toch iets te sterk was voor het deels zeer jeugdige team van Barendrecht. Op dat moment hadden **Serge Erdtsieck** en **Cor van Lennep** al zo'n materieel overwicht dat de uitslag vaststond en op de ander borden stonden we nergens minder. Zo iets biedt natuurlijk geen garantie maar het speelt wel lekker.

Goed, het werd dus uiteindelijk een soepele 5½-2½ overwinning en dan werpt men met graagte een blik op de ranglijst en dat ziet er dan nog rooskleurig uit:

Klasse	3C	Ap	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Dordrecht	4	2	4	13	x	5½	7½
2. Overschie	3	2	4	10	.	x	.	4½	.	.	.	5½
3. Ontspanning	1	2	4	10	.	.	x	.	.	5	5	.
4. Messemaker 1847	4	2	2	10	.	3½	.	x	6½	.	.	.
5. Lombardijen	1	2	2	6½	.	.	.	1½	x	5	.	.
6. De Pionier	2	2	0	6	.	.	3	.	3	x	.	.
7. SO Rotterdam	6	2	0	5½	2½	.	3	.	.	.	x	.
8. Barendrecht	2	2	0	3	½	2½	x

Het is uiteraard te vroeg voor conclusies. Dordrecht 4 lijkt een sterke opponent en hoewel wij Messemaker 4 versloegen zal het mij niet bevreemden wanneer zij nog tot de kanshebbers gerekend moeten worden. Ontspanning en Lombardijen zouden wel eens van die kantelwedstrijden kunnen blijken. 9 November, uit tegen Lombardijen, is dus de eerste lakmoesproef.

Nabeschouwing.

- Cor (5) moest het opnemen tegen een 13-jarige Barendrechter. Die moet vermoedelijk stap 4 en 5 nog doornemen en daar weet onze Cor natuurlijk wel raad mee. Een slecht getimede lange rokade van wit gaf Cor een pracht van een kans op een penning met zijn loper op h6 van de witte dame op d2 die haar heer gemaal op c1 volgens de reglementen niet kon ontvluchten. Dat de rest van de partij zeker nog twintig zetten vergde is slechts statistiek; **1-0**.
- Roelf Marten (7) Onze voorzitter had (met zwart) niet direct een gemakkelijk avond. De tegenstander was duidelijk beter uit de opening gekomen maar kon het juiste aanvalsplan maar niet bedenken; hij zag het wel maar wist niet hoe. Dit lijkt een liedtekst, en dat is het ook, maar de uitkomst van het liedje is dat Roelf Marten zelf iets beter kwam te staan maar dat bleek jammer genoeg niet voldoende voor de winst; ½-½.
- Serge (2) had (met wit) een tegenstander te bestrijden die het Schots niet adequaat wist te bestrijden. Serge kwam dus beter uit de opening maar hij moest tot de 18^e zet wachten op een forse bok van zwart en dat leverde geen wild maar een kwaliteit op. Zoals zo vaak staat dan de dame enigszins geëxponeerd en kost het weer moeite de stukken te reorganiseren en bezorgde zwart hem met diens loperpaar nog wel wat hoofdbrekens. Toch kan niet anders worden geconcludeerd dat hij een relatief gemakkelijk avond had en als tweede het volle punt mocht binnenbrengen; **1-0**.

Overschie Schaaft

- Wil (3) kreeg zoals gebruikelijk een voor hem typerende stelling op het bord. Solide als een brok graniet of rotsvast, het maakt niet uit. Soms heeft het meer iets van judo; ze sjarren een tijdje aan elkaar en dan ineens is er een voetveeg of heupworp. Ook Wil had zoiets in petto en trok zijn tegenstander over de a-lijn naar d mat, brak door diens defensie maar wit zag nog net kans tijdig alle poorten te sluiten en de hangbrug op te halen met remise als logisch vervolg; $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.
- Niels (4) is onze jongste kracht maar toch al 18 en dat is flink wat ouder dan bij onze opponenten waar de eerder gemelde 13-jarige tegenover Cor zat. Niels kreeg een flink oudere kracht, een pensionado zo te zien, te bestrijden. Dat deed hij op de van hem bekende wijze waarbij hij zocht alle risico te vermijden en daarin slaagde hij wonderwel. Mogelijk had hij door kunnen zetten toen zwart een pion verspeelde maar hij nam geen risico met remise als logische gevolg; $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.
- Rob (1) aanvoerder van het 3e Overschie leger kwam een beetje gedrongen uit de opening. De diagonaal a2-g8 was door wit bezet met loper en dame en gelukkig voor ons met de dame achterop, dat maakt de dreigingen minder ernstig. Het vergde van Rob uiterst nauwkeurig manoeuvreren maar dat deed hij ook en toen een belangrijk pionnetje niet door wit een halt werd toegevoerd baseerde Rob een matplan op dat pionnetje en slaagde er in zijn koning op a5 buiten het spervuur van schaakjes door de witte dame te brengen en toen ... werd het mat onvermijdelijk.; **1-0**.
- Leo (8) bezette het laatste bord hij leek mij de nestor van dit gezelschap. Vorige week vierde **Leo Meerman** nog zijn 89ste verjaardag op de club. Hij kwam nu prima uit de opening maar zijn tegenstander was er een van het taaie soort en Leo ontbeerde ook een goed winstplan. Euwe schreef het al eens: *Beter een slecht plan dan geen plan!* en Leo bewees het gelijk van Euwe. Zwart kwam binnen en wit bleef het antwoord schuldig; boete: één punt; **0-1**.
- Jaap (6) nam er ruim de tijd voor. Jaap had de opening nog niet echt achter de rug toen hij zich realiseerde dat zwart met de verdediging van c6 een forse bok schoot. Nou kende hij die stelling, volgens eigen zeggen, maar dat bewijst maar weer eens "*Kennis is Macht*". Tweekeer aangevallen en één keer gedekt. Dat zijn van die simpele rekensommen die onze oud-secretaris uit z'n mouw schudt en in alle rust werd daarna de tijd genomen om het karwij genadeloos af te ronden; **1-0**.

Partijen.

We schotelen u partijfragmenten van Serge, Cor en Jaap voor. Voor de goede orde: commentaren zijn vooral van Fritz 11 (afgekort: Fr11). Als ik zelf wat te berde wil brengen dan doe ik dat *cursief* en voorafgegaan door mijn initialen: MD.

Af en toe wordt een waardering door Fritz 11 uitgesproken; een positieve score is voordeel voor wit, een negatieve score wijst op voordeel voor zwart.

Wit	S.R.R. Erdtsieck	n.n.b.
Zwart	K. Dib	1418
Plaats	Rodenburgstraat	
	RSB-competitie R-2	
	15-10-2010, Bord 2	

Serge had een tegenstander die er blijk van gaf de Schotse Partij niet voor het eerst te zien. Hij gaf mij in alles de indruk dat hier een toekomstig talent zat. Maar bij Serge is de toekomst al eerder aangebroken en dat gaan wij nu bekijken. De beginzetten slaan we over en komen er in met de volgende diagramstand na **15. Pb1-c3 (0,84)**:

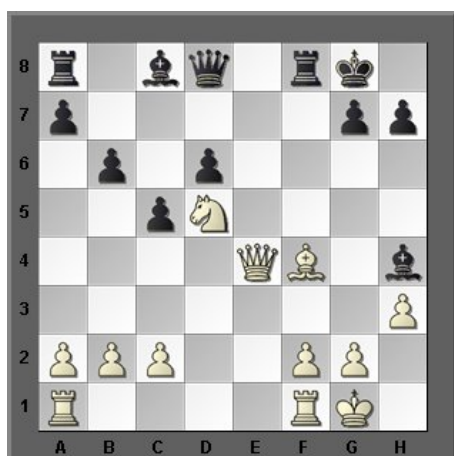

Overschifte Schaak:

15. ... f7-f5 (1,4)
 16. Pc3-d5 (0,65) ...
 Fr11 Met 16. Tad1!? Houdt wit het voordeel vast.

16. ... Le7-h4
 Fr11 16. ..., fxe4? Faalt op 17. Pxe7+ Dxe7;
 18. Lxd6 en wit wint.

17. Dg3-f3 f5xe4
 18. Df3xe4 (0,17) ...

18... Tf8-e8 (1,1)
 Fr11 Zwart laat een belangrijk moment om zijn ontwikkeling af te maken (en de toren op a8 te dekken) voorbijgaan. Te denken valt aan 18. ..., Lf5!? 19. Dc4, b5 en de stand is in evenwicht.

19. Pd5-e7 + ...
 Fr11 Met aanval op de koning en a8.
 1) 19. Pf6+ Lxf6; 20. Dxa8, Lf5;
 21. Dd5+ Le6; 22. Dc6, Dc8;
 23. Dxc8, Txc8; 24. Tfe1, Kf7;
 25. Tad1, d5; 26. Le5, d4; 27. Lxf6,
 Kxf6; 28. Td3, Te8; 29. Tg3, a5;
 30. Tf3+ (1.20);
 2) 19. Pe7+ Dxe7; 20. Dxa8, Df7;

Wit M.E. Noordegraaf 1274
 Zwart C. van Lennep 1549
 Plaats Rodenburgstraat
 RSB-competitie R-2
 15-10-2010, Bord 5

1. e2-e4 c7-c5
 2. Lf1-c4 e7-e6
 3. d2-d3 Pb8-c6
 4. Pg1-f3 d7-d6

21. Dc6, Td8; 22. Da4, b5; 23. Db3,
 Le6; 24. De3, Lf5; 25. Dd2, Dc4;
 26. Lxd6, De6; 27. g4, Lxc2 (0.78)

MD Het voordeel van Pf6+ boven Pe7+ is dat zwart de e-lijn niet bezet met zware stukken en dat (na Dxf6) de toren op e8 ongedekt is.

19. ... Dd8xe7
 20. De4xa8 Lc8xh3
 21. Da8-d5 + Lh3-e6
 22. Dd5xd6 (1,2) De7-f7 (1,6)
 23. b2-b3 ...

Fr11 23. Tae1, h5 [Niet 23. ..., Lxa2 wegens 24. Txe8+ Dxe8; 25. b3 (1,9) en de loper gaat verloren] en wit heeft winnend voordeel.

23. ... Te8-d8
 24. Dd6-c7 Td8-d7
 25. Dc7-c6 (0,99) Le6-d5
 26. Dc6-c8 + Td7-d8
 27. Dc8-g4 Lh4-f6
 28. Ta1-d1 Lf6-d4 ?

Fr11 De enige kans voor zwart ligt in 28. ..., h5!? 29. Df5, g6 maar wit staat ook dan beter.

29. Lf4-e3 Ld4-f6
 Fr11 29. ..., De6; 30. Dg3, Le5; 31. Lf4, Lxf4; 32. Dxf4 en wit gaat winnen.

30. c2-c4 (1,9) ...
 Fr11 Wit laat een kans voorbij gaan:
 30. Lg5 (2,3) Le6; 31. Lxf6, Txd1
 [Met 31. ..., Lxg4?? is zwart te gulzig.
 32. Txd8+ Df8; 33. Txf8+ Kxf8;
 34. Le5 en wit wint gemakkelijk]
 32. Dxd1, Dxf6 en wit wint.

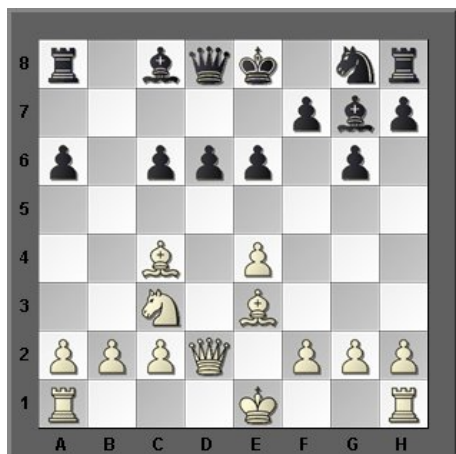
MD En op de 44ste zet legde zwart het hoofd in de schoot.

1-0

5. Lc1-e3 g7-g6
 6. d3-d4 Lf8-g7
 7. Pb1-c3 c5xd4
 8. Pf3xd4 a7-a6
 9. Pd4xc6 b7xc6

Overschifte Schaak:

10. Dd1-d2 ...

10... d6-d5

Fr11 10. ..., Pf6!? Ziet er goed uit.
 MD Fritz stelt zich bescheiden op want de juiste tekst is "Ziet er veel beter uit". Dat geldt in bijna gelijke mate voor 10. ..., Lb7. Zwart speelt zijn pion te vroeg op en neemt te grote risico's.

11. e4xd5 c6xd5
 12. 0-0-0 ...

Fr11 12. Pxd5!? (Eigenlijk een heel bekend en principieel offer in dit soort stellingen; MD) 12. ..., exd5; 13. Lxd5, Le6; 14. Lc6+ Ld7; 15. Lxa8, Dxa8; 16. 0-0-0 Db7; 17. b3, Pf6; 18. Lc5, Kd8; 19. Te1, Kc8; 20. Te7, Td8; 21. Txf7, Pe4; 22. De3 (1.49).

12. ... Lc8-b7
 13. Lc4-e2 Ta8-c8 (-0,07)
 14. Le3-d4 ? (-0,63) ...

Wit J.C. Koenen 1440
 Zwart H.W.A. Wegman 1499
 Plaats Rodenburgstraat
 RSB-competitie R-2
 15-10-2010, Bord 6

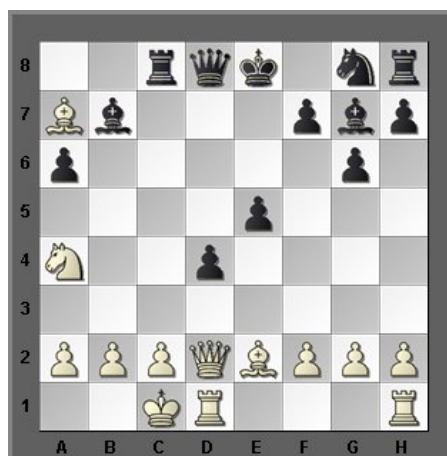
1. e2-e4 e7-e5
 2. Pg1-f3 Pb8-c6
 3. Lf1-b5 Pg8-f6
 4. 0-0 Pf6xe4
 5. Tf1-e1 (0,33) ...

Fr11 De verkeerde reactie, 14. P-a4!? i de beste kans voor wit. Het spel is in evenwicht.

14. ... c6-e5
 15. Ld4-a7 ?? ...

Fr11 Wit verslechtert de stelling nog meer. Beter is 15. Lxa6, Lxa6; 16. Lxe5, Lxe5; 17. Te1.

15. ... d5-d4
 16. Pc3-a4 (-4,6) ...

Fr11 Wit kan met 16. Dd3, dxc3; 17. Dxd8+ Txd8; 18. bxc3 aan schadebeperking doen maar zwart blijft gewonnen staan.

16. ... Lg7-h6
 17. f2-f4 Lh6xf4
 18. Dd2xf4 e5xf4

MD Tot zover. Dat Cor van hieruit de winst kon binnen hengelen gelooft elke lezer; op de 37^e zet streek wit de vlag.

0-1

Overschie Schaak:

5. ... **d7-d5 ?? (2,0)**
 MD *Jaap liet mij een weekje later weten dat dit bij hem allemaal bekend was en dat hij de weerlegging van de zwarte opzet al kende. Geen kunst dus. Aan de andere kant: Je moet het maar weten! Studeren heeft dus toch zin!*

6. **d2-d3** **Pe4-f6 ?? (4,1)**
 7. **Pf3xe5** **Lf8-e7 (5,1)**
 8. **Pe5xc6 ?** ...
 Fr11 Een nog beter idee is 8. Lxc6+ Nu wint wit nog meer: 8. ..., Kf8; 9. La4, c6; 10. Pc3, Pd7; 11. Pxd7+ Lxd7; 12. Lf4, Kg8; 13. h3, Le6; 14. Lb3, Db6; 15. Dh5, g6; 16. Df3, Te8; 17. Le5, Lf5 (4.87).

8. ... **b7xc6**
 9. **Lb5xc6 +** **Lc8-d7**
 10. **Lc6xa8** **Dd8xa8**
 11. **Dd1-e2** ...
 MD *Dit natuurlijk verder een kolffje naar de hand van Jaap, rustig uitspelen en de druk handhaven is het parool en dat deed ie. En op de 35^e zet gaf zwart de pijp aan Maarten, eh Jaap.*

1-0

Overschie-3			Barendrecht-2		
<i>R. de Wilt</i>	1635	1	C. Noordegraaf	1521	1 - 0
S.R.R. Erdsieck		2	<i>K. Dib</i>	1418	1 - 0
<i>W.F. de Gids</i>	1538	3	T. Godthelp	1553	½ - ½
N. van Diejen	1326	4	<i>L. van Praag</i>	1575	½ - ½
<i>C. van Lennep</i>	1549	5	M.E. Noordegraaf	1274	1 - 0
J.C. Koenen	1440	6	<i>H.W.A. Wegman</i>	1499	1 - 0
<i>R.M. Duin</i>	1310	7	R. de Hoop	1394	½ - ½
L.Th.V. Meerman		8	<i>J.F. van Vlijmen</i>	1324	0 - 1
gem.	1466		gem.	1445	5½ - 2½

*De spelers met **zwart** zijn cursief vermeld.*

Rinus Degeling

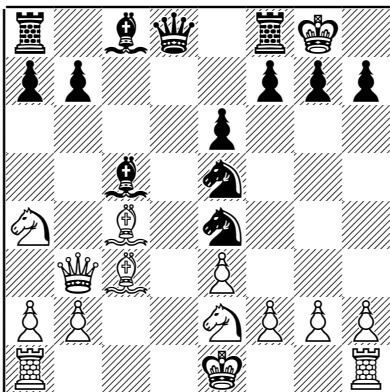
Potten deel 1

Wellicht een nieuwe rubriek voor leuke partijen die gespeeld zijn op de clubavonden.
Aad Everwijn zond deze zeer aardige en korte partij in. Een miniatuur.

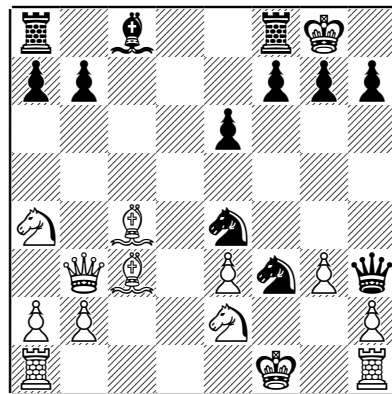
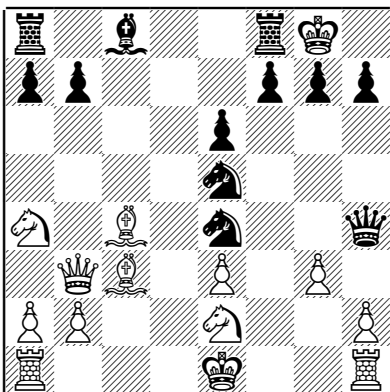
Wit; Rinus Degeling
Zwart; Aad Everwijn

1. d2-d4 - Pg8-f6
2. c2-c4 - e7-e6
3. Pb1-c3 - Lf8-b4
4. e2-e3 - 0 - 0
5. Lf1-d3 - d7-d5
6. Pg1-e2 - d5xc4
7. Ld3xc4 - c7-c5
8. Lc1-d2 - Pb8-c6
9. d4xc5 - Pc6-e5
10. Dd1-b3 - Lb4xc5
11. Pc3-a4 - Pf6-e4
12. Ld2-c3 -

14. - Pe5-f3+
15. Ke1-f1 - Dh4-h3#

12. - Lc5xe3
13. f2xe3 - Dd8-h4+
14. g2-g3 -

Bouwmeester voorbij 5

Het 4^e deel van deze serie eindigde met de 12-12 eindstand van de match tussen Botwinnik en uitdager Smyslof met de opmerking dat Smyslof het 3 jaar later opnieuw mocht proberen. Want Wassily Smislof presteert in die jaren vijftig iets dat daarna eigenlijk alleen door Kortsnoj is geëvenaard, namelijk 2 keer op rij het recht te verwerven om de wereldkampioen te mogen uitdagen.

Met overtuiging wint Smyslof het Kandidatentoernooi van 1956, in Amsterdam gehouden (hij verliest daar alleen van de jonge Spassky) en kan dan gaan bedenken hoe Botwinnik dit keer te pakken te nemen.

In de match van '54 speelde Smyslof (te vaak) 'buiten zijn stijl', scherp, op complicaties gericht en daar kon Botwinnik goed mee uit de voeten. De eigen stijl van Smyslof was echter veel meer die van Capablanca, positioneel, werken met kleine voordeeltjes.

Het ontbrak hem niet zozeer aan schaakkracht maar meer aan een gezonde matchstrategie !

Zijn uitgangspunt voor de nieuwe match is dan ook zijn eigen spel te spelen en zich niet gek te laten maken door Botwinnik.

De eerste partij zet eigenlijk al de toon voor de match als geheel; begon de vorige met een 3-0 bliksemstart van Botwinnik, waar Smyslof eigenlijk niet meer overheen kwam, nu begint hij bepaaldelijk beter :

Botwinnik, Mikhail - Smyslov, Vassily

World Championship 21th Moscow (1), 05.03.1957

1.c2-c4 Pg8-f6 2.Pb1-c3 g7-g6 3.g2-g3 Lf8-g7
4.Lf1-g2 0-0 5.e2-e4 c7-c5 6.Pg1-e2 Pb8-c6
7.0-0 d7-d6

Wit speelt zijn eigen (Botwinnik) systeem, hij neemt daarbij zwaktes in het centrum (d3,d4) voor lief en begint een aanval op de damevleugel.

8.a2-a3 Lc8-d7

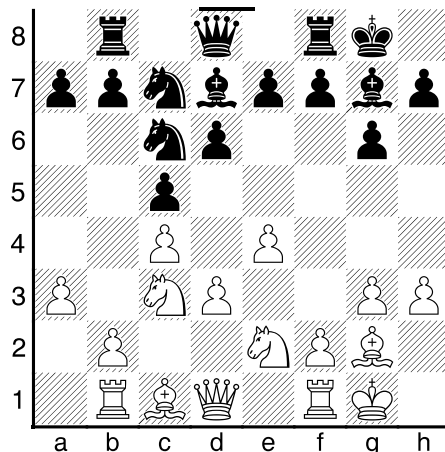
Subtiële verbetering ten opzichte van de partij Taimanow – Najdorf (Moskou 1956) waarin zwart direct Pe8 speelde en Taimanow het plan met b4 ongehinderd door kon zetten. Botwinnik spendeert een tempo om het na Dd8-c8 dreigende Lh3 te verhinderen.

9.h2-h3 Pf6-e8 10.d2-d3

Het alternatief is om direct met 10.Tb1 en 11.b4 verder te gaan.

10... Pe8-c7 11.Ta1-b1 Ta8-b8 !

Bereid de opmars van de b-pion voor.

Nu wordt duidelijk dat na 12.b4 zwart het initiatief neemt en na 12..cxb4 13.cxb4,b5 ! de witte b-pion aan aanvalsdoel wordt.

12.Lc1-e3 !

Als antwoord op de zwarte activiteit op de damevleugel bereidt wit de opmars d4 voor.

Overschifte Schaakto:

b7-b5 13.c4xb5 Pc7xb5 14.Pc3xb5 Tb8xb5 15.d3-d4

Ruilt zwart nu op d4 dan heeft wit geen problemen meer; Smyslof vindt een interessante manier om de strijd te verscherpen.

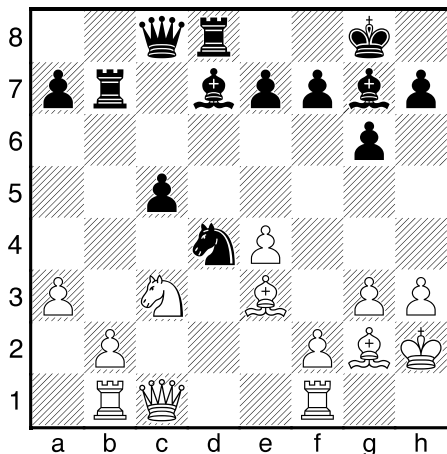
15... Dd8-c8 16.d4xc5

Hier had Botwinnik 2 alternatieven : 16.Pc3 en 16.Kh2. Na 16.Pc3 is het kwaliteitsoffer gunstig voor zwart : 16..cxd4 17.Pxb5,dxe3 en er dreigt niet alleen 18..Lxh3 maar ook nog 18..Pe5 en 19..Pc4. Beter dus 16.Kh2, vooral omdat het slaan op h3 dan verhindert is : 16.Kg1-h2 c5xd4 17.Pe2xd4 Pc6xd4 18.Le3xd4 Lg7xd4 19.Dd1xd4 Ld7xh3 20.Lg2xh3 Tb5-h5 21.g3-g4 Dc8xg4 22.Dd4-e3 Door de spanning te handhaven had wit zijn 2^e toren in het spel kunnen brengen; nu heeft zwart langdurig het initiatief en hoewel het Botwinnik lukt dit initiatief te neutraliseren breekt de gebruikte bedenktijd hem later op.

16...d6xc5 17.Kg1-h2 Tf8-d8 18.Dd1-c1 Pc6-d4 19.Pe2-c3

Ruilen op d4 komt natuurlijk nicht im Frage.

19... Tb5-b7

20.f2-f4

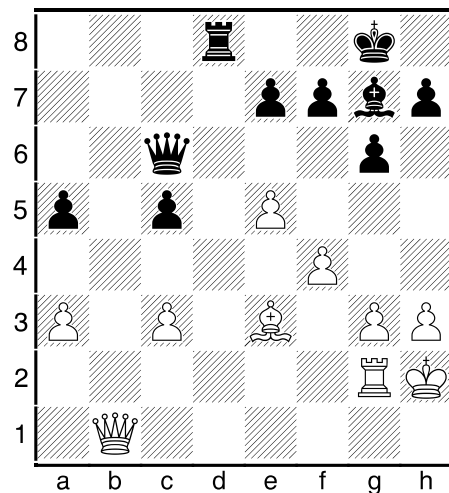
Maar hier is toch wel de vraag te stellen of b4 mogelijk is. Het antwoord moet echter ontkennend zijn :

20.b2-b4 c5xb4 21.Tb1xb4 Tb7xb4 22.a3xb4 e7-e6 ! 23.Le3-g5 f7-f6 (op 23...Td8-e8 komt 24.e4-e5 ! Lg7xe5 25.Pc3-e4 Dc8xc1 26.Tf1xc1 Te8-c8 27.Pe4-f6+ Le5xf6 28.Tc1xc8+ Ld7xc8 29.Lg5xf6 Pd4-b5 30.Lg2-c6 en wit maakt met zijn loperpaar makkelijk remise.) 24.Lg5-e3 f6-f5 ! en er is nauwelijks een verdediging voor wit te vinden. Met f4 en volgend e5 wil wit de werking van de loper van g7 inperken. Nu had zwart

sterk met 20...Pd4-b3 21.Dc1-e1 Lg7-d4 ! voort kunnen zetten en in het vervolg met bijv. 22.De1-f2 Ld7-c6 23.Tf1-d1 Tb7-d7 de druk in het centrum en op de d-lijn versterken. Smyslof kiest een ander plan waardoor Botwinnik de stelling in evenwicht kan brengen.

20...Ld7-c6 21.Tf1-f2 a7-a5 22.Dc1-f1 Pd4-b5 23.e4-e5

Niet goed ware 23.Pc3xb5 Lc6xb5 24.Df1-e1 Lb5-d3; ook na 23.Le3xc5 Lg7xc3 24.b2xc3 Pb5xc3 25.Tb1xb7 Dc8xb7 26.e4-e5 Lc6xg2 27.Df1xg2 Db7-c7 28.Lc5-e3 Td8-d3 blijft zwart in het voordeel. **23...Pb5xc3 24.b2xc3 Lc6xg2 25.Tf2xg2 Tb7xb1 26.Df1xb1 Dc8-c6**

Zwart heeft hier enig voordeel, zijn zware stukken zijn actiever en zijn koning staat iets veiliger. De loper van g7 kan na f6 in het spel komen en mocht zwart erin slagen a4 en c4 te spelen dan zijn de witte pionnen op a3 en c3 dodelijk zwak. Merkwaardig is dan dat Botwinnik hier het voor de hand liggende 27.c4 ! achterwege laat en linea recta in een verloren eindspel terecht komt. Tijdnood lijkt me een slap excuus. Het alternatief 27.Tg2-b2 c5-c4 28.Tb2-b8 Td8xb8 29.Db1xb8+ Lg7-f8 30.Db8-d8 a5-a4 is duidelijk beter voor zwart.

27.Tg2-d2 Td8xd2+ 28.Le3xd2 c5-c4 29.Ld2-e3 f7-f6 30.Le3-d4 Kg8-f7 31.Db1-d1 a5-a4 !

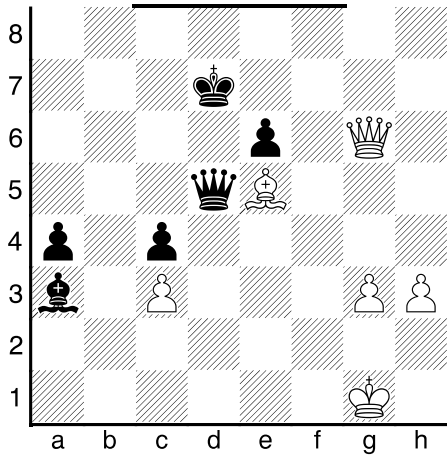
Strategisch is de zaak afgerond, nu nog de loper omspelen naar een veld vanwaar pion a3 onder schot genomen kan worden.

32.Dd1-e2 Dc6-d5 33.Kh2-g1 Lg7-f8 34.f4-f5 f6xe5 35.f5xg6+ h7xg6 36.Ld4xe5 e7-e6 37.De2-f2+ Kf7-e8 38.Df2-f6

Een laatste poging had wit kunnen doen met 38.Le5-d4, hopende op 38... Lf8xa3 39.Df2-a2 Dd5-d6 40.Kg1-h2 met remise. Echter, na

Overzichtige Schaakto:

38...e6-e5 39.Ld4-e3 Lf8xa3 40.Df2-a2 Dd5-d3
wint zwart toch. **38...Lf8xa3 39.Df6xg6+ Ke8-d7**

40.Dg6-h7+

Met 40.Dg6-g7+ had wit het voor zwart moeilijker kunnen maken, maar ook dan wint zwart :
40..La3-e7 41.Le5-f6 Dd5-d6 (beter dan
41...Dd5-c5+ 42.Kg1-h2 a4-a3 43.Lf6xe7
Dc5xe7 44.Dg7-d4+ De7-d6 45.Dd4-a7+)
42.Lf6xe7 (of 42.Kg1-h2 a4-a3 43.Lf6xe7 Dd6-
d2+ 44.Kh2-g1 Dd2-e1+ 45.Kg1-g2 De1-e2+
46.Kg2-g1 a3-a2) 42...Dd6xe7 43.Dg7-d4+ Kd7-
c6 44.Kg1-f1 De7-c5 45.Dd4-d8 Dc5-e3
40...La3-e7 41.Le5-f6

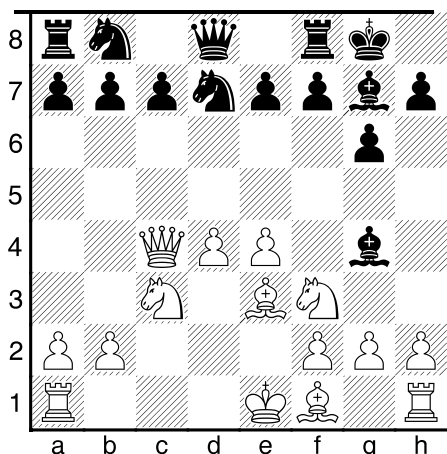
De afgegeven zet; de volgende dag gaf Botwinnik zonder verder te spelen de partij gewonnen. Na 41.Lf6,Dc5+ 42.Kg2,a3 43.Lxe7,Dxe7 44.Dc2,Dc5 kan wit geen Da4+ spelen vanwege Dc6 schaak ! Zwart speelt dan Da5 en Da4 en wint eenvoudig.

De eerste klap is een daalder waard (of het Russische equivalent daarvan) zal Smyslof gedacht hebben. Met 2 volgende remises heeft hij een beduidend betere start dan de 3-0 achterstand in de vorige match en ondanks 2 overwinningen van Botwinnik in partij 4 en 5 blijft hij (Smyslof) zijn eigen spel spelen. Dat levert hem, ondanks een psychologisch trucje van Botwinnik, in de 6^e partij een daverende overwinning op :

Smyslof,Vassily - Botwinnik,Mikhail

World Championship 21th Moscow (6), 19.03.1957

1.d2-d4 Pg8-f6 2.c2-c4 g7-g6 3.Pb1-c3 d7-d5
4.Pg1-f3 Lf8-g7 5.Dd1-b3 d5xc4 6.Db3xc4 0-0
7.e2-e4 Lc8-g4 8.Lc1-e3 Pf6-d7

Botwinnik speelt de Smyslof-variant tegen Smyslof zelf ! Smyslof schrijft hierover dat dat als een verrassing kwam, hij had altijd geloofd in de betrouwbaarheid van de zwarte speelwijze en moest nu dus zijn eigen plan weerleggen.

In deze stelling heeft wit een ruime keuze :
9.Db3 door Euwe gespeeld tegen Smyslof,
9.Td1 door Smyslof tegen Botwinnik in de match van 1958 (11e partij), 9.Le2 gespeeld door Botwinnik tegen Smyslof in 1958 (4e partij) en in de beroemde partij tegen Fischer in 1962.

Het scherpst is natuurlijk de hier door Smyslof gekozen lange rochade.

9.0-0-0 Pb8-c6 10.h2-h3 Lg4xf3 11.g2xf3 Pd7-b6

Niet goed is hier 11...e7-e5, na 12.d4xe5 Pc6xe5 13.Dc4-e2 heeft wit vanwege de dreiging 14.f4 de betere kansen.

12.Dc4-c5 f7-f5 !

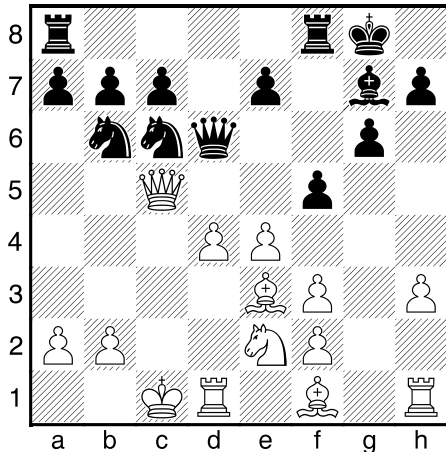
Een poging tegenspel te scheppen, anders speelt wit zijn koning naar b1 waarna het loperpaar en zijn sterke centrum hem voordeel geven.

Overzichtige Schaakto:

13.Pc3-e2

Wit verhindert het onaangename 13..f4. 'Ik wilde geen 13.d4-d5 Pc6-e5 14.Lf1-e2 f5-f4 omdat dan het paard een uitstekende blokkade post zou krijgen op e5' (Smyslof)

13...Dd8-d6

14.e4-e5 Dd6xc5+ ?

'Failing to sense the dynamics of an unfamiliar set-up' (Kasparov) cq 'Ein verfrühter Damentausch' (Smyslof) (*Schaakboeken lezen is goed voor je talen!* (Ruyt))

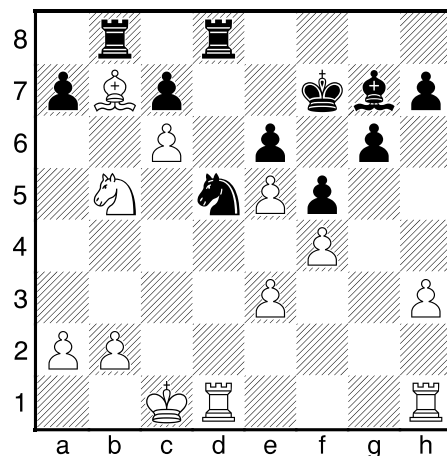
Beter ware : 14...Dd6-d5 15.Dc5xd5+ Pb6xd5 16.f3-f4 e7-e6 17.Lf1-g2 Pc6-e7

Op 15.Pe2-c3 kan zwart met Dd5xc5 (*niet 15...Dd5xf3 vanwege 16.Lf1-e2 Df3-g2 17.Td1-g1*) 16.d4xc5 f5-f4 17.c5xb6 f4xe3 18.f2xe3 Lg7xe5 een ongeveer gelijk eindspel ingaan.

15.d4xc5 Pb6-c4 16.f3-f4 Tf8-d8 17.Lf1-g2 Pc4xe3 18.f2xe3 Pc6-b4 19.Lg2xb7 Ta8-b8 20.c5-c6 Kg8-f7

De opmars van deze pion bevestigt het witte ruimtevoordeel, met de looper vormt deze pion een geweldige macht. Wit dreigt nu zijn paard via d4 naar e6 of b5 te spelen als wel met zijn toren op d7 binnen te dringen. Het alternatief 20...Pb4-d3+ biedt ook geen redding : 21.Kc1-c2 Pd3-c5 22.Td1xd8+ Tb8xd8 23.Th1-d1 Td8-b8 24.Td1-d7 Pc5xd7 25.c6xd7 Tb8-d8 26.Lb7-c8 c7-c5 27.b2-b4 c5xb4 28.Pe2-d4; netzomin als 20...Pb4xa2+ 21.Kc1-b1 Pa2-b4 22.Td1-d7 Pb4-d5 23.Th1-d1

21.Pe2-d4 e7-e6 22.Pd4-b5 Pb4-d5

Wie in deze stelling niet naar het kwaliteitsoffer op d5 kijkt heeft nog een lange weg te gaan...

23.Td1xd5 e6xd5

Of 23...Td8xd5 24.Pb5xc7 Td5-c5+ 25.Kc1-b1

24.Pb5xc7 Td8-c8 25.Lb7xc8 Tb8xc8 26.Pc7xd5 Tc8xc6+ 27.Kc1-d2 Kf7-e6 28.Pd5-c3 1-0

Prachtige, overtuigende overwinning van Smyslof, die daarmee de stand in de match weer gelijk trekt.

Overigens, een kleine 30 jaar later werd de volgende partij gespeeld :

Karpov, Anatoly - Kasparov, Garry

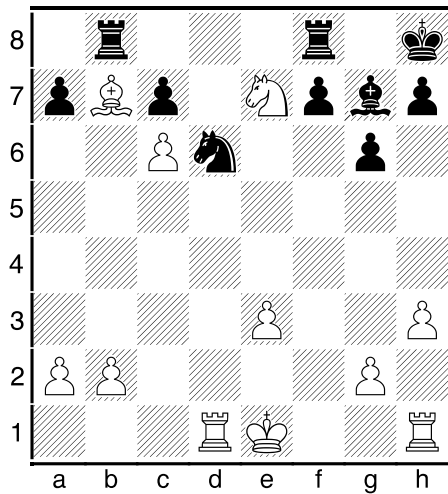
World Championship 33th-KK3 London/Leningrad (17), 17.09.1986

1.d2-d4 Pg8-f6 2.c2-c4 g7-g6 3.Pb1-c3 d7-d5 4.Pg1-f3 Lf8-g7 5.Dd1-b3 d5xc4 6.Db3xc4 0-0 7.e2-e4 Lc8-g4 8.Lc1-e3 Pf6-d7 9.Ta1-d1 Pb8-c6 10.Lf1-e2 Pd7-b6 11.Dc4-c5 Dd8-d6 12.e4-e5 Dd6xc5 13.d4xc5 Pb6-c8 14.h2-h3

Lg4xf3 15.Le2xf3 Lg7xe5 En nu geeft Kasparov de volgende variant :

15...Pc6xe5 16.Lf3xb7 Ta8-b8 17.c5-c6 Pe5-c4 18.Pc3-d5 Pc4xe3 19.f2xe3 Pc8-d6 20.Pd5xe7+ Kg8-h8

Overzichtige Schaakto:

en er is een stelling ontstaan die wel heel veel lijkt op die uit Smyslof – Botvinnik.
Ook hier wint het kwaliteitsoffer :

21.Td1xd6 !! c7xd6 22.Ke1–e2

Voor de volledigheid de rest :

16.Lf3xc6 b7xc6 17.Le3-d4 Le5-f4 18.0–0 a7-a5 19.Tf1–e1 a5-a4 20.Te1–e4 Lf4-h6 21.Ld4-e5 a4-a3 22.b2-b3 Pc8-a7 23.Td1–d7 Lh6-c1 24.Td7xc7 Lc1–b2 25.Pc3-a4 Pa7-b5 26.Tc7xc6 Tf8-d8 27.Tc6-b6 Td8-d5 28.Le5-g3 Pb5-c3 29.Pa4xc3 Lb2xc3 30.c5-c6 Lc3-d4 31.Tb6-b7 1–0

Door overwinningen in de 8^e en de 12^e partij komt Smyslof op een voorsprong van 2 punten en lijkt dan halfweg de match beslist te hebben.

Echter, Botvinnik is niet voor niets wereldkampioen; in de 13^e partij laat hij als vanouds zien hoe het spelletje gespeeld moet worden :

Botvinnik, Mikhail - Smyslov, Vassily

World Championship 21th Moscow (13), 04.04.1957

1.c2-c4 Pg8-f6 2.Pb1–c3 e7-e6 3.d2-d4 Lf8-b4 4.e2-e3 b7-b6 5.Pg1–e2 Lc8-a6 6.a2-a3 Lb4xc3+

In de 2e partij van de match van 1954 speelde Smyslof 6..Le7 en verloor, daarom kiest hij nu voor de ruil op c3. Na 6...Lb4-e7 7.Pe2-f4 d7-d5 8.c4xd5 La6xf1 9.Ke1xf1 houdt wit een pion meer over : 9..Pf6xd5 10.Pc3xd5 e6xd5 11.Dd1–h5 c7-c6 12.Pf4-e6 g7-g6 13.Dh5-e5 Le7-f6 14.Pe6xd8+ Lf6xe5 15.Pd8xf7

In een partij Hübner – Timman uit 1979 volgde hier : 15.. Ke8xf7 16.d4xe5 Pb8-d7 17.f2-f4 Pd7-c5 18.b2-b4 18...Pc5-e4 19.Lc1–b2 Kf7-e6 met positioneel voordeel voor zwart, maar na 18.Lc1–d2 Pc5-e4 19.Kf1–e2 h7-h5 20.Ld2-e1 Kf7-e6 21.h2-h4 Ke6-f5 22.Ke2-f3 met volgend Thg1 en g4+ zou zwart het moeilijk gehad hebben.

7.Pe2xc3 d7-d5 8.b2-b3

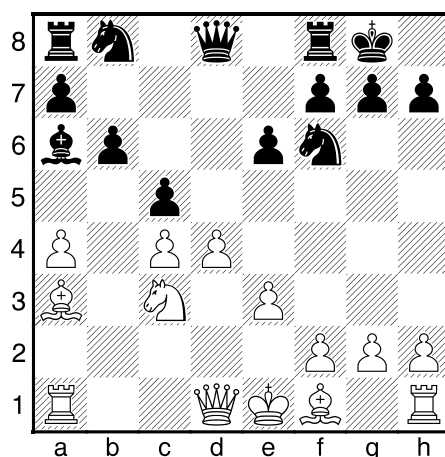
Botvinnik merkt bij deze zet op dat hiermee de strijd naar het middenspel verschoven wordt waarin wit de kracht van zijn loperpaar wil uitbuiten.

8... 0–0 9.a3-a4 c7-c5 10.Lc1–a3 d5xc4

Zwart is van plan de zwakte van de c-pion te benadrukken. Echter speelde zijn d-pion in

tegenstelling tot de witte b-pion in de strijd om het centrum een veel belangrijker rol. (Botvinnik (en Nimozowitsch !))

11.b3xc4

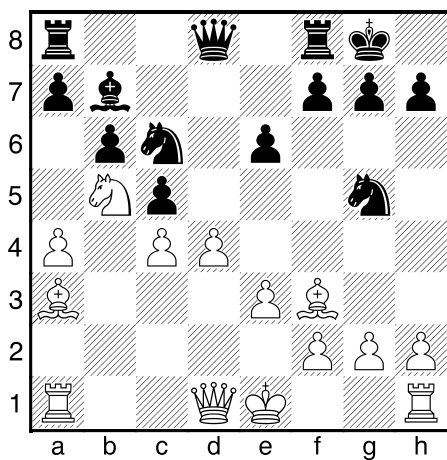
11...Pb8-c6

Overzichtige Schaakto:

Een subtiele zet. Het verlies van de c-pion zou maar tijdelijk zijn, zwart wint het geofferde materiaal met ontwikkelingsvoorsprong terug. Wit heeft echter een goede manier om de centrumpion te dekken.

12.Pc3-b5 La6-b7

Terecht gaat Smyslof niet in op het kwaliteitsoffer 12...c5xd4 13.La3xf8 Dd8xf8 14.e3xd4 Ta8-d8 15.Dd1-b1 Pf6-e4 16.Lf1-d3 en het zwarte initiatief loopt vast. Desondanks zijn de terugtocht van de looper naar b7 en de pionzet a6 tijdelijk waarna wit zijn ontwikkeling kan voltooien. **13.Lf1-e2 Pf6-e4 14.Le2-f3 Pe4-g5 ?**

De oorzaak van al zwarts (komende) ellende. De lopers van ongelijke kleur zijn in wits voordeel omdat de witte actiever staat. Beter is 14..Pa5.

15.Lf3xc6 ! Lb7xc6 16.f2-f3 a7-a6 (?)

Beter direct 16..f5, nu wordt het voor wit eenvoudiger om d5 door te drukken.

17.Pb5-c3 f7-f5

Het offer 17...Pg5xf3+ 18.g2xf3 Dd8-h4+ 19.Ke1-e2 leidt tot niets.

18.0-0 Dd8-f6 19.Dd1-d3 Tf8-d8

Nu zet wit zijn pionnen op d5 en e4 en beperkt daarmee de bewegingsvrijheid van de zwarte stukken, in het bijzonder die van de looper. Wit

Botwinnik besluit met :

Een partij in de stijl van Capablanca. Natuurlijk is het zeer aangenaam een partij in de stijl van de grote Capablanca te spelen, zeker tegen Smyslof !

Volgen 3 zwaar bevochten remises en zo staat het na 16 partijen $8\frac{1}{2} - 7\frac{1}{2}$ voor Smyslof en is er nog van alles mogelijk. Botwinnik opent de 17^e partij met een rustige variant van het Grünfeld-Indisch :

heeft groot overwicht in het centrum en op de lange diagonaal, de zwarte pionnen op de damevleugel worden makkelijk geblokkeerd.

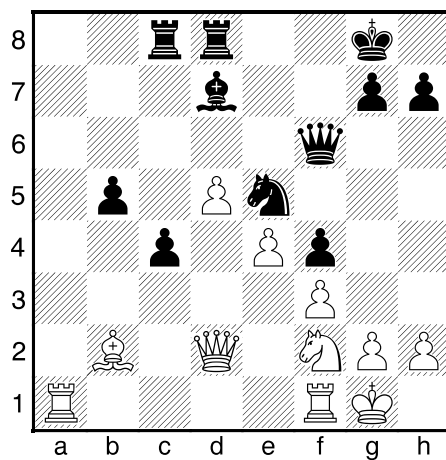
20.d4-d5 Pg5-f7 21.e3-e4 e6xd5 22.c4xd5 Lc6-d7 23.La3-b2 Pf7-e5

Op direct 23...b6-b5 komt 24.a4xb5 a6xb5 25.Pc3-a4 Pf7-e5 26.Dd3-e2 b5xa4 27.f3-f4 en de witte pionnen zijn niet te stoppen.

24.Dd3-e2 f5-f4 25.Pc3-d1 b6-b5 26.Pd1-f2 c5-c4

De dreiging 27.Pd3 kon ook niet met 26..Dd6 afgeweerd worden omdat dan 27.Tfc1 volgt en op 27..Pc4 het kwaliteitsoffer alles beslist.

27.a4xb5 a6xb5 28.De2-d2 Ta8-c8

Zwart wil graag de torens op het bord houden omdat anders de druk op paard e5 nog duidelijker zou worden. Maar ook deze subtiliteit kan de toenemende positionele druk van de witte stukken niet afweren.

Botwinnik speelt het eind met de van hem bekende ijzeren logica :

29.Tf1-c1 Td8-e8 30.Lb2-c3 Tc8-c7 31.Kg1-h1 Tc7-b7 32.Ta1-a2 h7-h5 33.Tc1-a1 b5-b4 34.Lc3xb4 Df6-b6 35.Lb4-c3 Db6-e3 36.Pf2-d1 De3xd2 37.Ta2xd2 Pe5-d3 38.Lc3-d4 Te8-b8 39.Pd1-c3 Tb7-b3 40.h2-h4 Tb8-b7 41.Ta1-a8+ 1-0

Overzichtje Schaaktoernooi:

Botvinnik, Mikhail - Smyslov, Vassily

World Championship 21th Moscow (17), 13.04.1957

**1.Pg1-f3 Pg8-f6 2.g2-g3 g7-g6 3.c2-c4 c7-c6
4.Lf1-g2 Lf8-g7 5.d2-d4 0-0 6.Pb1-c3 d7-d5
7.c4xd5 c6xd5 8.Pf3-e5 b7-b6**

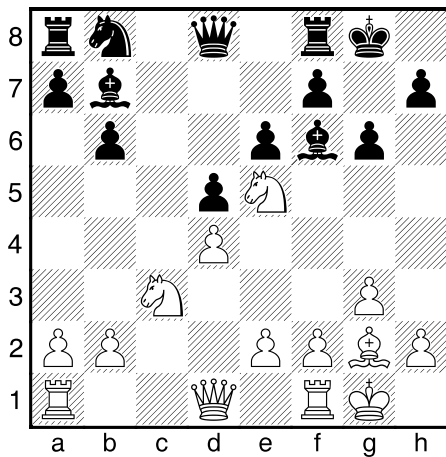
Dit is beter dan 8...Pb8-c6 9.Pe5xc6 b7xc6 en de zwarte c-pion kan zwak worden.

9.Lc1-g5 Lc8-b7 10.Lg5xf6 Lg7xf6 11.0-0

In de komende 3 zetten heeft wit steeds de mogelijkheid om e4 te spelen, de 1e :

11.e2-e4 d5xe4 12.Pc3xe4 Lf6xe5 13.d4xe5 Pb8-d7 14.f2-f4 Pd7-c5 met goed spel voor zwart.

11...e7-e6

De 2e mogelijkheid : 12.e2-e4 Pb8-c6 13.e4xd5 Pc6xe5 14.d4xe5 Lf6xe5 15.d5xe6 Lb7xg2 16.e6xf7+ Tf8xf7 17.Kg1xg2 Le5xc3 18.b2xc3 Dd8xd1 19.Ta1xd1 Ta8-c8 20.Td1-d3 Tc8-c4 en volgens Smyslov kan zwart in dit toreneindspel 'Erfolg versprechend um Remis kämpfen'

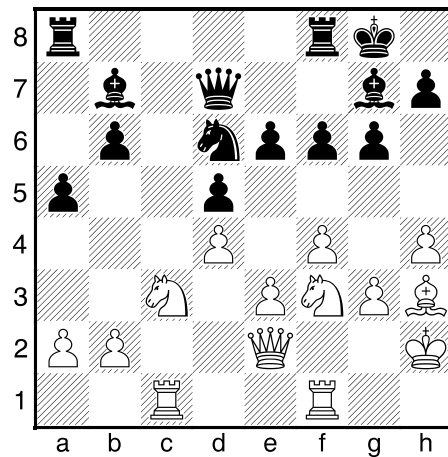
12.f2-f4 Lf6-g7 13.Ta1-c1

En de 3e : na 13.e2-e4 f7-f6 moet wit kiezen tussen het stukoffer 14.e4xd5 f6xe5 15.d4xe5 e6xd5 16.Pc3xd5 Kg8-h8 met wederzijdse kansen of het rustigere 14.Pe5-g4 d5xe4 15.Pc3xe4 Kg8-h8 met een solide stelling voor zwart.

13...f7-f6 14.Pe5-f3 Pb8-c6 15.e2-e3 Dd8-d7 16.Dd1-e2 Pc6-a5

Zwart heeft de openingsproblemen goed opgelost en denkt reeds aan tegenspel op de damevleugel.

17.h2-h4 Pa5-c4 18.Lg2-h3 Pc4-d6 19.Kg1-h2 a7-a5

Overzichtse Schaakrt:

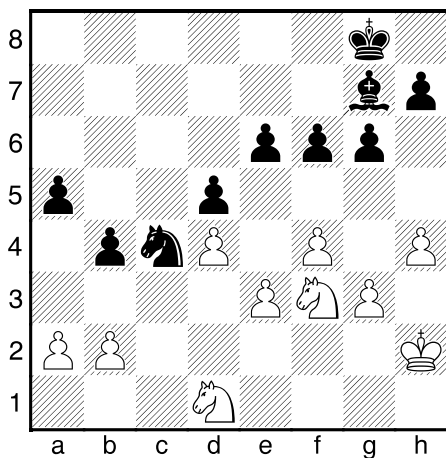
20.Tf1-e1 b6-b5 21.Pc3-d1

De witte zetten h4 en Lh3 hebben hem geen voordeel gebracht, hij moet nu de zwarte aanval op de damevleugel afweren.

21...b5-b4 22.Pd1-f2 Lb7-a6 23.De2-d1 Tf8-c8 24.Tc1xc8+ Ta8xc8 25.Lh3-f1 La6xf1 26.Te1xf1 Dd7-c6

Zeër typerend voor de stijl van Smyslof, hij kiest ervoor om af te wikkelen naar een beter eindspel. Wit wacht een moeilijke verdediging.

27.Pf2-d3 Dc6-c2+ 28.Dd1xc2 Tc8xc2+ 29.Tf1-f2 Tc2xf2+ 30.Pd3xf2 Pd6-c4 31.Pf2-d1

Dit eindspel was zwarts doel, het paard op c4 staat zeer actief. Uiteindelijk zal wit gedwongen worden om b2-b3 te spelen, waarna veld c3 en pion a2 zwak worden. Zwart krijgt dan de mogelijkheid om zijn spel met e6-e5 te activeren.

31...Kg8-f7 32.b2-b3

Op 32.g3-g4 komt h7-h5 33.g4-g5 Lg7-h8 ! wat e5 voorbereid.

32...Pc4-d6 33.Kh2-g2 h7-h5 34.Kg2-h3 Pd6-e4 35.g3-g4 h5xg4+ 36.Kh3xg4 f6-f5+ 37.Kg4-h3 Lg7-f6 38.Pf3-e1

Natuurlijk niet 38.Pf3-g5+ Lf6xg5 39.h4xg5 Pe4-c3 en pion a2 gaat verloren.

38...Kf7-g7 39.Pe1-d3 Pe4-c3 ?

In tijdnood begaan beide spelers onnauwkeurigheden; hier had 39..Le7 beduidend beter geweest.

40.Pd1xc3 b4xc3 41.Pd3-e1 ?

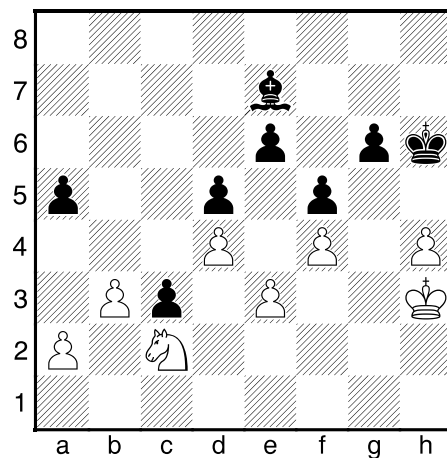
En hier had wit met 41.b4,axb4 42.Pxb4,Kh6 43.a4,Ld8 44.Pc2 van zwarts nalatigheid kunnen profiteren.

In deze stelling werd de partij afgebroken, de volgende dag bood Botwinnik bij monde van zijn secondant Goldberg remise aan. De pion op b3

en het paard op c2 vormen een verdedigingslinie waar zwart niet doorheen komt. Maar zwart heeft een plan om met de koning binnen te dringen en dan, door gebruik te maken van tempodwang, via de onderste rij door te breken naar de damevleugel.

Stuur vrouw en kinderen weg, neem ruim de tijd en schenk een goed glas wijn in want het mooiste deel van de partij komt nog !

41... Kg7-h6 42.Pe1-c2 Lf6-e7

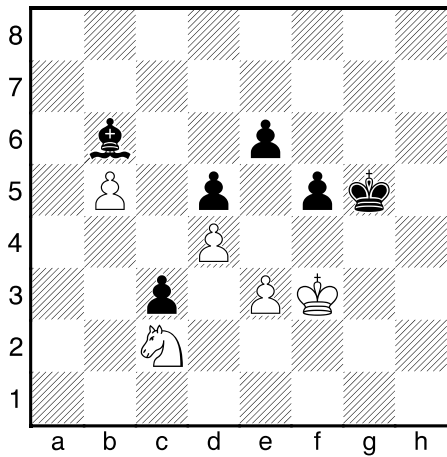

43.Kh3-g3 ?

Volgens Kasparov de beslissende fout. Als wit erin slaagt de a-pionnen te ruilen vóórdt zwart pion h4 slaat maakt hij remise, zo niet verliest hij. Door 43.a2-a3 Kh6-h5 44.b3-b4 dwingt hij ruil op b4 af, er is geen tijd voor 44..a5-a4 45.b4-b5 Le7-d8 (na 45...Le7xh4 ? 46.b5-b6 Lh4-e7 47.b6-b7 Le7-d6 48.Kh3-g2 g6-g5 49.f4xg5 Kh5xg5 50.Kg2-f3 Kg5-f6 51.Kf3-e2 Kf6-e7 52.Pc2-b4 Ke7-d7 53.Pb4-a6 c3-c2 54.Ke2-d2 Ld6xa3 55.Kd2xc2 La3-d6 56.b7-b8D wint wit zelfs !) 46.Pc2-b4 met remise. Ook hier kan zwart het zich niet veroorloven op h4 te nemen : 46...Ld8xh4 47.b5-b6 Lh4-e7 48.b6-b7 Le7-d6 49.Kh3-g2 g6-g5 50.f4xg5 Kh5xg5 51.Kg2-f3 met winst voor wit.

De kritieke stelling ontstaat na 44...a5xb4 45.a3xb4 Le7xh4 46.b4-b5 Lh4-d8 47.Kh3-g3 g6-g5 48.f4xg5 Kh5xg5 49.Kg3-f3 Ld8-b6 :

Overschifte Schaak:

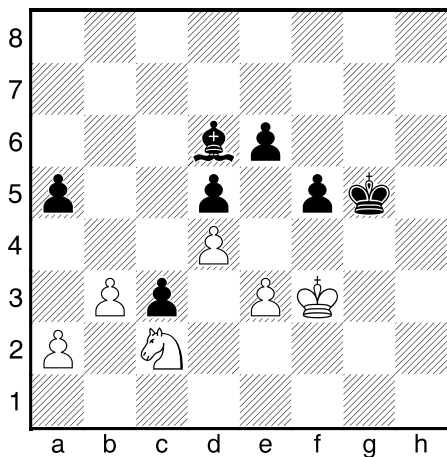
In deze stelling hebben (o.a.) Smyslof, Kasparov en Fridstein naar winst voor zwart gezocht :

A. 50.Pc2-e1 Kg5-f6 51.Kf3-e2 f5-f4 52.Ke2-d3 ! f4xe3 53.Pe1-c2 e6-e5 54.Pc2xe3 Kf6-e6

Smyslof : gewonnen voor zwart, Kasparov of Fridstein weerlegt dit met 55.Pe3xd5 ! Ke6xd5 56.d4xe5 Lb6-d4 57.b5-b6 met remise.

B. 50.Pc2-b4 Smyslof : 'met kansen op remise'. 50...Kg5-f6 51.Kf3-e2 f5-f4 52.e3xf4 Lb6xd4 53.Ke2-d3 Ld4-b6 54.Kd3xc3 Kf6-f5 55.Pb4-d3 Kf5-e4 56.Kc3-c2 Ke4-e3 57.Pd3-e5 Ke3-e2 58.Pe5-d7 Lb6-c7 59.Pd7-c5 d5-d4 60.Pc5-d3 Hier merkt Kasparov op dat het verrassend is dat de grote analyticus Botwinnik in zijn huisanalyse niet gezien heeft dat met de a-pionnen op het bord wit kan verliezen door tempodwang.

43...Kh6-h5 44.Kg3-f3 Kh5xh4 45.Pc2-e1 g6-g5 46.f4xg5 Kh4xg5 47.Pe1-c2 Le7-d6

48.Pc2-e1

Op 48.a2-a3 speelt zwart 48...Kg5-h4 49.b3-b4 a5-a4 50.b4-b5 Ld6-c7 51.Pc2-e1 Kh4-g5 52.Pe1-c2 Lc7-a5 53.Pc2-e1 La5-b6 54.Pe1-c2 Kg5-f6 en de hierboven gestelde bewering over de a-pionnen wordt bevestigd. (Smyslof)

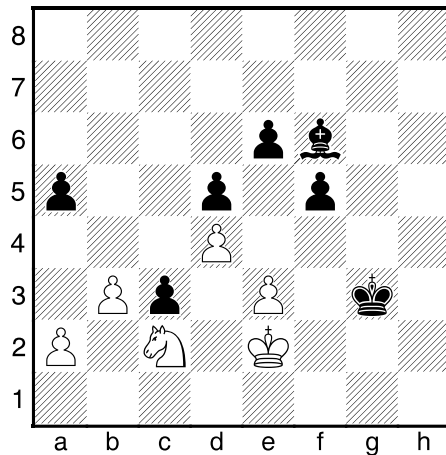
48...Kg5-h4

Het begin van een diepe omtrekkende beweging.

49.Pe1-c2 Kh4-h3 50.Pc2-a1

50.a2-a3 Kh3-h2 51.Kf3-f2 Ld6-e7 52.b3-b4 a5-a4 !

50...Kh3-h2 51.Kf3-f2 Ld6-g3+ 52.Kf2-f3 Lg3-h4 53.Pa1-c2 Kh2-g1 54.Kf3-e2 Kg1-g2 55.Pc2-a1 Lh4-e7 56.Pa1-c2 Kg2-g3 57.Pc2-e1 Le7-d8 58.Pe1-c2 Ld8-f6

En de tempodwang is daar !

A. 59.Ke2-d3 Kg3-f2 60.Pc2-a1 Kf2-e1 61.Pa1-c2+ Ke1-d1 62.Pc2-a1 Lf6-e7 63.Pa1-c2 Le7-d6 64.Pc2-a1 Kd1-c1 65.Kd3xc3 Ld6-b4+ 66.Kc3-d3 Kc1-b2 67.Pa1-c2 Kb2xa2 en wint

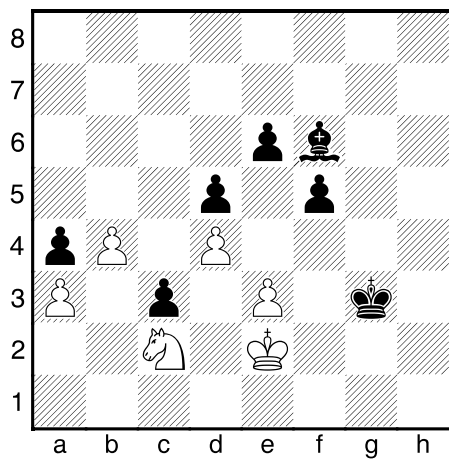
B. 59.Ke2-d3 Kg3-f2 60.a2-a3 Lf6-e7 61.b3-b4 a5-a4; 60.Kd3xc3 Kf2-e2 61.a2-a3 e6-e5 62.b3-b4 e5xd4+ 63.e3xd4 Lf6-d8 en wint.

59.a2-a3 Lf6-e7 60.b3-b4

Ook met 60.a3-a4 Le7-d6 61.Pc2-e1 e6-e5 62.d4xe5 Ld6xe5 63.Ke2-d3 d5-d4 64.e3xd4 Le5-d6 65.Pe1-c2 f5-f4 66.Kd3xc3 f4-f3 67.Pc2-e3 f3-f2 68.Kc3-d3 Kg3-f3 69.Pe3-f1 Ld6-f4 70.d4-d5 Kf3-g2 71.Kd3-e2 Kg2-g1 kan wit het vege lijf niet redden. (Smyslof)

60...a5-a4 61.Pc2-e1 Le7-g5 62.Pe1-c2 Lg5-f6

Overzichtje Schaakto:

63.Ke2-d3

Wederom is wit in tempodwang, als zijn paard speelt komt 63..f4 en na 63.b4-b5 Lf6-d8 64.Pc2-e1 Ld8-a5 65.Pe1-c2 Kg3-g4 66.Pc2-e1 La5-c7 67.Pe1-c2 Lc7-b6 68.Pc2-b4 f5-f4 69.e3xf4 Lb6xd4 70.Ke2-d3 Ld4-b6 71.Kd3xc3 Kg4xf4 72.Pb4-c6 Kf4-e3 73.Kc3-b4 d5-d4 74.Pc6-e5 d4-d3 75.Kb4xa4 d3-d2 76.Pe5-c4+ Ke3-e2 77.Pc4xd2 Ke2xd2 78.Ka4-b4 e6-e5 79.a3-a4 e5-e4 80.a4-a5 Lb6-d8 81.b5-b6 e4-e3 is het eveneens afgelopen. (Smyslof)

63...Kg3-f2 64.Pc2-a1 Lf6-d8 65.Pa1-c2 Ld8-g5 66.b4-b5 Lg5-d8 67.Pc2-b4 Ld8-b6 68.Pb4-c2 Lb6-a5 69.Pc2-b4 Kf2-e1 0-1 70.Kxc3,Ke2 of 70.Pc2+,Kd1 71.Pa1,Kc1 72.Pc2,Kb2

Met 2 punten voorsprong voor Smyslof. Als dan Botwinnik er (enkele dagen later) niet in slaagt de door hem goed gespeelde 18^e partij te winnen gaat het licht bij hem uit en wint Smyslof de match uiteindelijk met 12½ - 9½

Lang kan Smyslof niet genieten van zijn wereldtitel, Botwinnik heeft het recht op een revanchematch en van dat recht zal hij gebruik maken. Zo zitten de heren dus in 1958 weer tegenover elkaar, daarover de volgende keer.

Ronald Ruytenberg

Geraadpleegde literatuur :

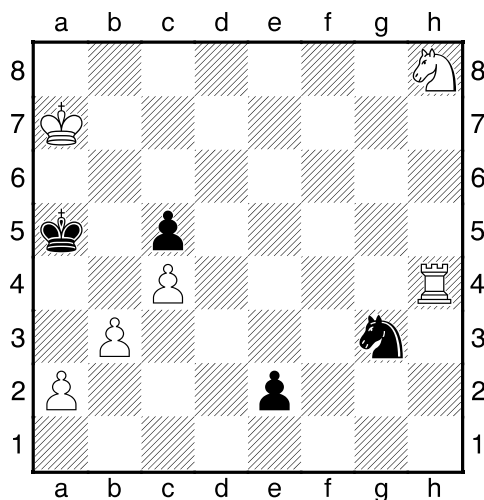
Michail Botwinnik, Wettkämpfe um die Schachweltmeisterschaft Botwinnik – Smyslow 1954-1957-1958

Garry Kasparov, On My Great Predecessors part II, Everyman Chess

Een studie met drie uitslagen

Willem Hajenius

De kunstvorm van schaken is de compositie, ook wel (eindspel) studie genoemd. Hoewel verstokte partijspelers zoals ikzelf intens kunnen genieten van een mooie meesterpartij, komt in de studie een schoonheidselement uit het diepst van de schakerziel opborrelen die je niet in een partij aantreft. Met een minimum aan materiaal wordt een maximum aan schoonheid beleefd. Een verborgen idee wordt met vaak bizar ogende zetten duidelijk gemaakt. Een van deze kunstwerken trof me diep, en wil ik graag met u delen. Zie diagram. Wit is aan zet en lijkt reddeloos verloren. Zwart staat immers op het punt dame te halen, en dat niet te verhinderen valt, Tot overmaat van ramp staan zowel de witte koning als zijn paard volledig buitenspel. De zwarte koning staat klaar om binnen te dringen en de pionnetjes op te vreten. Treurig nietwaar? En een of ander schwindeltje valt er niet te bespeuren...

wit aan zet maakt remise
J. Selman - De Schaakwereld 1939

En de opgave van de auteur luidt: maak maar remise met wit! *Mission impossible?*
 We zullen u niet langer in het ongewisse laten en de eerste zet onthullen:

1. ♖e4!! Wat is dat nou? Hij staat al slecht en nu geeft hij zomaar zijn beste stuk weg!

1... ♜xe4 “*Este cachorro é meu!*” (Deze hond is voor mij!) roept mijn Braziliaanse / Italiaanse schaakvriend Giuseppe Guido Caporale dan in zulke situaties. Wit speelt **2. ♘g6!** en nu volgt er **2... e1 ♚** **3. ♘e5**. Er begint iets te dagen: het paardje dreigt in zijn eentje mat op c6. Het enige wat zwart daartegen kan doen is **3... ♜b4** en nu komt **4. ♘d3+ ♜a3** **5. ♘xe1** met remise, want de zwarte pion op c5 valt terwijl de witte pionnen ook niet veilig zijn.

Overschie Schaak!

Wonderschoon, nietwaar? Ook wordt nu duidelijk het waarom van de eerste zet: het zwarte paard op e4 blokkeert de e-lijn, zodat 3. ♖e5 kan zonder dat die er af geslagen wordt door de dame. Toen ik dit in Overschie (mijn Nederlandse club) liet zien riep iemand zelfs uit “*Willem, daar moeten we een T-shirt van maken, met het diagram op de voorkant en 1.Te4!! op de rug! Prachtig!*” Tot zover de oplossing van de auteur, *so far, so good.*

Maar... bij de voorbereiding van mijn les op de club, deze keer met als thema “Durf je stukken neer te zetten waar ze geslagen kunnen worden!” ging ik deze stelling nog eens rustig bekijken, want ze was tenslotte de apotheose van deze wilde gedachte.

Na enig denkwerk lukte het me om na de eerste zet van wit de opgave om te buigen tot “zwart speelt en wint!” M.a.w.: hoe mooi de oplossing ook is, er zit een lek in. Kijkt u even mee; na 1. ♖e4 ♜xe4 2. ♖g6 (alle vorige uitroepetekens vegen we noodgedwongen onder het tapijt) doet zwart 2... ♜g5!! - i.p.v. snel dame te halen - en pas na 3. ♜e5 ♜b4 4. ♜d3+ ♜c3 5. ♜e1 ♜e6 6. ♜b6 ♜d2 7. ♜f3+ ♜d1 8. a4 ♜d4 9. ♜e1 ♜xe1 10. a5 ♜d2 11. a6 e1♚ - haalt zwart dame en wint!

Toch begon het nu te knagen... zo'n mooie stelling afschieten, da's niet netjes, Willem!. Zou er dan toch niets inzitten voor wit? Wel, vele uurtjes verder zag ik hoe wit vanuit de diagramstelling tóch kan winnen:

1. ♖h7!! - niks stuk afgeven - e1♚ 2. ♖b7 - dreigt mat - ♚e8 3. a4! ♜f5 4. ♖b5+! ♚xb5 5. axb5 ♜d6 6. b6! ♜c8+ 7. ♜b7 ♜xb6 8. ♜c6 ♜a6 9. ♜f7! ♜a7 10. ♜xc5 met een gewonnen eindspel; om helemaal zeker te zijn speelde ik dit verder uit tegen de computer:

10... ♜b7 11. ♜d6+ ♜c7 12. ♜e8+ ♜b7 13. b4 ♜d7+ 14. ♜d6 ♜b6 15. c5 ♜c4+ 16. ♜d5 ♜e3+ 17. ♜e4 ♜d1 18. ♜d6+ ♜c6 19. ♜d4 ♜b2 20. b5+ ♜d7 21. b6 ♜c6 22. b7 ♜c7 23. c6 ♜a4 24. ♜e8+ ♜b8 25. ♜d5 ♜c3+ 26. ♜c5 ♜a4+ 27. ♜d6 ♜b6 28. ♜f6 ♜c4+ 29. ♜e6 en wit wint.

Ik denk niet dat u dit elke dag ziet: een studie waarbij de drie mogelijke resultaten “correct” zijn: wit wit, remise en zwart wint.

En je stukken op velden zetten waar ze geslagen kunnen worden? Mmmm...

De laatste

Het is altijd bemoedigend voor de luilakken onder ons als iemand een sterk toernooi wint met rare openingsvarianten waar nauwelijks theorie over is.

Matthew Sadler, een in Nederland wonende Engelse grootmeester, deed het het afgelopen weekeinde in het toernooi van het ROC Nova College in Haarlem, dat hij won met 5 uit 6.

Niet dat Sadler een luilak is. Begin 1999 had hij een rating van 2660, wat behalve op schaaktalent ook op studiezijn wijst. Maar sinds dat jaar had hij geen serieus toernooi meer gespeeld, alleen wat partijen voor de Duitse en de Nederlandse clubcompetitie.

Dat hij nog schaken kan liet hij dit jaar al zien bij het Bevrijdingstoernooi in Wageningen, een rapidtoernooi dat hij met 7 uit 7 won boven mensen als Jan Timman, Daniel Fridman, Friso Nijboer en Erik van de Doel.

Maar goed, dat was maar een rapidtoernooi. In Haarlem toonde Sadler aan dat het ook met ruimere bedenktijd mogelijk is om zonder openingstheorie ver te komen. Als je Sadler bent, tenminste.

Met wit ontweek hij de hoofdvarianten, zonder in bizarre fantasieën te vervallen. Maar met zwart maakte hij het bont. Tegen Robin Swinkels bijvoorbeeld: 1. e4 e5 2. Pf3 De7. Kan dat zomaar? Het kon; Sadler kreeg snel gelijk spel.

Tegen Chiel van Oosterom permitteerde hij zich iets dat er nog vreemder uitziet: 1. e4 a6 2. d4 h6, een opening uit het arsenaal van Michael Basman, die zwarts zetten beschreef als 'global warfare'.

In zijn boek *The Killer Grob* schreef Basman over de stelling na zwarts tweede zet: 'Denk aan de schizofrenie die zich in Wit's geest ontwikkelt als hij naar het bord kijkt. Hij weet niet aan welke kant zijn tegenstander zal aanvallen, maar hij weet wel dat hij met zijn verplichtende eerste twee zetten 1. e4 en 2. d4 zijn koning ontbloot heeft, zodat die in het middenspel niet in het centrum kan blijven. Maar naar welke kant de koning ook rokeert, de zet h6 of a6 kan een inleiding zijn tot een opmars op die vleugel.'

Kortom, nergens is de witte koning veilig.

Nu moet alles wat Basman schreef met meer dan een korrel zout worden genomen, maar in de volgende partij werd het Basmans doemscenario voor de witte koning bewaarheid.

Overigens is dit het laatste schaakblog op de website. Niet omdat ik er geen aardigheid meer in zou hebben, maar door voortschrijdend inzicht bij de krant. Ik hoop dat het plezier dat ik altijd had bij het maken van de blogs, af en toe gedeeld kon worden door de lezers.

Chiel van Oosterom - Matthew Sadler ROC Nova College Haarlem

1.e4 a6 2.d4 h6

Dit is de stelling die volgens Basman tot schizofrenie bij de witspelers moest leiden.

3.Ld3 c5 4.dxc5 e6 5.Le3 Dc7 6.b4

Het kwam in aanmerking om de pion meteen terug te geven met 6.Pf3, maar het is begrijpelijk dat wit zwarts opzet wil weerleggen.

6...Pc6 7.c3 d6

Zo deed Basman het ook vaak, ook met verwisselde kleuren, als hij begonnen was met 1. h3 en 2. a3.

8.cxd6 Lxd6 9.Pf3 Pf6

Zwart heeft wat compensatie voor de geofferde pion.

10.h3 g5 11.a3 g4

Het begint een beetje op Basmans scenario te lijken. Wit kan niet naar links en niet naar rechts rokeren en in het centrum staat zijn koning straks ook onveilig.

12.Pd4 Pe5 13.Le2 Pxe4 14.hxg4 Ld7 15.g5 0-0-0 16.gxh6

Nu staat wit zelfs twee pionnen voor, maar zwart is mooi gecentraliseerd.

16...Lc6 17.Pxc6 Dxc6 18.Db3 Lc7 19.a4

Hij overziet zwarts dreiging, die gepareerd kon worden met 19.b5 axb5 20.Dxb5 (niet 20.Lxb5 wegens 20...Pc5 21.Lxc5 Dxg2) Na 20...Dxb5 21.Lxb5 Pg4 zou zwart genoeg spel voor zijn twee pionnen hebben.

19...Pg3

Opeens is het mis met wit.

20.fxg3 Dxg2 21.Tf1 Pd3+ 22.Lxd3 Txd3

Wit gaf op.

Assurantiekantoor R. Verbeek

Laat uw verzekeringen
doorlichten en verkrijg
daarmee een onafhankelijk
en vrijblijvend advies.

Prins Mauritsingel 76-c Tel. 010 262 25 59 mob 06 27 57 06 96
info@assurantiekantoorverbeek.nl

IVA GROEP BV

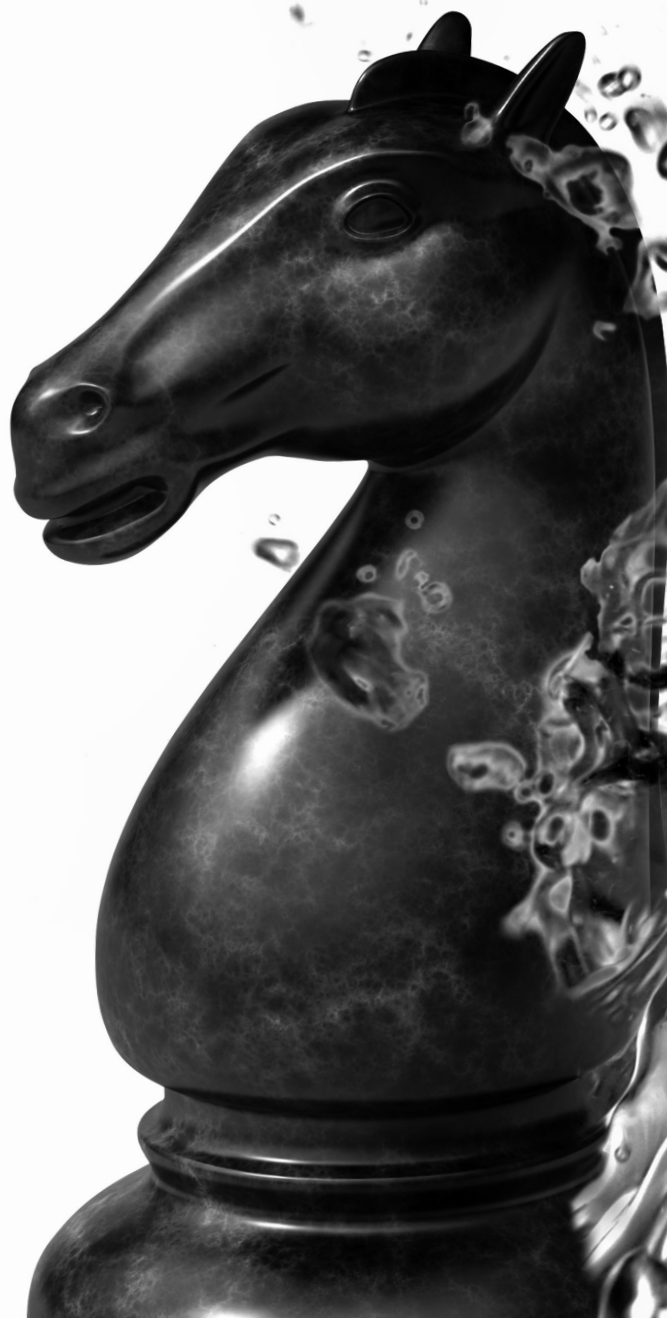
Glashaven 16/28
3011 XJ Rotterdam

T 010 - 433 14 00
F 010 - 411 72 20

E sponsoring@ivagroep.nl
I www.ivagroep.nl

Bij IVA
bent u
verzekerd
van een
goeie zet!

10% Korting voor u en 2% Bonus voor Schaakgenootschap Overschie

Leden van Schaakgenootschap Overschie ontvangen, zowel zakelijk als privé, 10% korting bij IVA GROEP. Tevens doneren wij 2% aan uw vereniging, als u een nieuwe klant bent. Heeft u iets te printen of te drukken (incl. ontwerp) of kantoorartikelen, -machines of -meubilair nodig? Bestel dan bij IVA GROEP!

Meer informatie: www.ivagroep.nl of mail naar info@ivagroep.nl.

IVA DRUK

druk@ivagroep.nl

IVA REPRO

repro@ivagroep.nl

IVA SUPPLIES

supplies@ivagroep.nl

IVA PROJECT

project@ivagroep.nl

IVA MACHINES

machines@ivagroep.nl

IVA ICT

ict@ivagroep.nl

IVA SERVICE

td@ivagroep.nl